

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliittojen ylimaakunnallinen EAKR-haku: Puhtaat ratkaisut.

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 09.04.2024 § 65
2/15.03.00.00/2022

Valmistelija

Pirjo Paananen, sp. etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: kehittämisjohtaja Merja Olenius

Merkitään tiedoksi haun sisältö ja viedään asia maakunnan yhteistyöryhmälle hyväksyttäväksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi ja viedään maakunnan yhteistyöryhmälle hyväksyttäväksi.

Selostus

1 Hankehaun nimi

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliittojen ylimaakunnallinen EAKR-haku: Puhtaat ratkaisut.

2 Haun kohdealue

Itä / Pohjois-Suomi (teknisesti ei ole mahdollista toteuttaa yhteistä hakua, molemmat suuralueet avaavat oman haun.

3 Maakunnat

Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Lappi, Kainuu, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Ylimaakunnallinen toteuttajia vähintään 3 maakunnasta

4 Hakuaika

4.1 Hakuaikatyyppe

Määräaikainen hankehaku (kaikki hakuaikana saapuneet hankehakemukset arvioidaan vasta hakuilmoituksessa ilmoitetun hakuajan päätyttyä.)

Hakuaika alkaa	Hakuaika päättyy
-----------------------	-------------------------

1.4.2024	31.8.2024
----------	-----------

5 Rahasto

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Rahoitettavaksi hyväksyttävien hankkeiden hakijoiden (myös ryhmähankkeiden kaikkien hakijoiden) tulee täyttää yleiset valintaperusteet. Mahdolliset poikkeukset todetaan ao. perusteen yhteydessä. Yleiset valintaperusteet on esitetty oheisesta linkistä avautuvassa asiakirjassa (Yleiset valintaperusteet)

5.1 Käytettävissä olevat toimintalinjat ja erityistavoitteet

- Toimintalinja 2 Hiilineutraali Suomi

- Erityistavoite 2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
- Erityistavoite 2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

6 Hankehaun kuvaus

Haun tavoitteena on lisätä ylimaakunnallista yhteistyötä Itä- ja Pohjois-Suomessa.

Hausta tuetaan vain ylimaakunnallisia ryhmähankkeita, joissa on **osatoteuttajia vähintään kolmesta eri Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnasta**. Haku on avoinna samaan aikaan jokaisessa Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnan liitossa (Lapin liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Keski-Pohjanmaan liitto, Kainuun liitto, Pohjois-Savon liitto, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Etelä-Savon maakuntaliitto). Kukin maakunnan liitto avaa haettavaksi **300 000 euroa**. Hakemus tulee kohdistaa siihen maakunnan liittoon, jonka alueella päähakija toimii.

Rahoitettavien hankkeiden tulee edistää Itä- ja Pohjois-Suomen Älykkään erikoistumisen strategiaa. Hankehaun teemana on Itä- ja Pohjois-Suomen älykkään erikoistumisen strategian painopisteen 1 mukaiset puhtaat ratkaisut, jotka tukevat kiertotaloutta. Teeman tavoitteina ovat kestävät energiatalouden ratkaisut sekä luonnonvarojen ja raaka-aineiden kestävä käyttö. Tavoitellaan korkeamman jalostusasteen tuotteita sekä bio- ja kiertotalousratkaisujen tehokasta hyödyntämistä.

Itä- ja Pohjois-Suomessa puhtaiden ratkaisujen osaamisalueita ovat mm.

1. Kestävään luonnonresurssien käyttöön pohjautuva biotalous:

- Puhtaat luonnontuotteet ja jatkojalosteet
- Puurakentaminen
- Elintarvikkeet ja ruokapalvelut
- Biomassan jatkojalostaminen

2. Teollisuuden kiertotalousosaaminen:

- Sivuvirtojen hyödyntäminen prosessiteollisuudessa
- Resurssiviisas tuotanto
- Energiatehokas kone ja laitevalmistus

3. Älykkäät kaivannais- ja mineraalisektorin ratkaisut:

- Materiaalitehokkuus ja mineraalien prosessointi
- Kaivannaisalan kiertotalousosaaminen
- Akkukemia

4. Uusiutuvan energiantuotannon ja energiätehokkuuden ratkaisut:

- Bioenergia ja biopolttoaineet
- Tuuli ja aurinkoenergia
- Vetytalous
- Energiatehokkuus, energian varastointi ja uudet tekniset ratkaisut
- Vesiosaaminen ja vesihuollon ratkaisut

- Jätevesien käsittely ja vedenpuhdistusteknologia
- Veden kiertotalous

Rahoitettavien hankkeiden tulee olla Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman mukaisia.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat ovat valmistelleet yhteisen älykkään erikoistumisen strategian, joka on voimassa vuodesta 2024 eteenpäin. Maakuntien yhteisiksi painopisteiksi on strategiassa nostettu puhtaat ratkaisut, digitalisaation hyödyntäminen ja kestävä palvelutuotanto. Strategia tuo esiin maakuntien yhteistyössä tarjoamia mahdollisuuksia, vahvaa osaamista ja tuloksellista kehittämistä. Tavoitteena on luoda Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnille yhteinen kehys strategian piirissä olevan osaamisen ja kehittämisen edistämiseksi.

Tuen myöntämisen edellytykset

- Tukea voidaan myöntää julkisoikeudelliselle yhteisölle ja yksityisoikeudelliselle oikeushenkilölle. Näitä ovat esimerkiksi kehittämissyhtiöt, korkeakoulut, tutkimuslaitokset, toisen asteen koulutuksen järjestäjät, valtion viranomaiset, kunnat, kuntayhtymät, yhdistykset, järjestöt ja säätiöt.
- Hakijalla tulee olla riittävät taloudelliset ja muut edellytykset hankkeen toteuttamiseksi.
- Rahoitusta ei voida myöntää yksittäiselle yritykselle sen oman liiketoiminnan kehittämiseen.
- Tukea ei myönnetä yleisenä toimintatukena.
- Tukitaso on kehittämishankkeissa enintään 80 %.
- Hankkeessa tulee olla toteuttajan omaa rahoitusta. Lisäksi hankkeessa voi olla mukana muuta osarahoitusta, kuten kuntarahaa tai muuta julkista rahoitusta sekä yritysten rahoitusta.
- Kehittämishankkeen tulosten tulee olla yleisesti hyödynnettävissä. Kehittämishankkeet voivat sisältää ns. vähämerkityksisenä (de minimis) tukena yrityskohtaisia kehittämistä. De minimis -toimenpiteiden osalta tulosten ei vaadita olevan yleisesti hyödynnettäviä.

Hausta tuettavat ryhmähankkeet ovat usean osatoteuttajan yhteisiä hankkeita. Pää toteuttaja aloittaa ryhmähankkeen täyttämisen ja lisää hakemukselle osatoteuttajat. Osatoteuttajat täyttävät omat hakemuksensa, jotka ovat osa ryhmähankkeen kokonaisuutta.

Ryhmähankkeet arvioidaan kokonaisuutena, mutta kaikille ryhmähankkeen osahankkeille annetaan omat hankepäätökset. Ylimaakunnallista hanketta koskeva ryhmähankkehakemus tulee jättää lähtökohtaisesti sen maakunnan hakuun, jonka alueella päähakija toimii.

Suosittelavaa on olla etukäteen yhteydessä kaikkiin niihin maakunnan liittoihin, joiden alueelle hankkeen toiminta kohdistuu.

Hakemusten arviointi

Hakemusten tulee täyttää yleiset valintaperusteet. Yleiset valintaperusteet täyttävät hankkeet arvioidaan ja pisteytetään erityistavoitekohtaisten valintaperusteiden mukaisesti. Ne on esitetty tämän hakuilmoituksen kohdassa 8. Erylistavoitekohtaisissa valintaperusteissa osa on ns. horisontaalisia valintaperusteita, jotka pisteytetään asteikolla 0–3. Näitä ovat sukupuolten tasa-arvo, EU:n perusoikeuskirjan periaatteet sekä kestävä kehitys periaatteet ja unionin ympäristöpolitiikka. Muut erityistavoitekohtaiset valintaperusteet pisteytetään asteikolla 0-5. Hankkeen saama pistemäärä muodostuu edellisten yhteissummasta. Hankkeet asetetaan pistemäärän mukaisesti etusijajärjestykseen.

Rahoituspäätökset tehdään etusijajärjestyksen mukaisesti. Mikäli hankkeet saavat saman pistemäärän, asetetaan ne järjestykseen sen perusteella, kuinka hyvin ne toteuttavat Itä- ja Pohjois-Suomen älykkään erikoistumisen strategiaa ja toissijaisesti hakuvaiheessa arvioitujen tuotos- ja tulosindikaattoreiden mukaan. Rahoitettavien hankkeiden tulee saavuttaa vähintään 50 % erityistavoitekohtaisesta maksimipistemäärästä.

Rahoittajien suorittamien arviointien jälkeen hakemukset käsitellään maakuntien yhteistyöryhmän sihteeristöissä (MYRS) ja tarvittaessa maakunnan yhteistyöryhmässä kunkin maakuntaliiton prosessin mukaisesti.

Hakuprosessi

Hakemukset jätetään EURA2021-sähköisen järjestelmän kautta. Hakemusten jättäminen on mahdollista vain hakuajan ollessa avoinna. EURA2021-järjestelmä ohjeistaa hakemuksen täyttämässä. Hankkeiden suositeltu aloitusajankohta on aikaisintaan 1.1.2025.

7 Käytettävissä olevat kustannusmallit

- Flat rate 40 % kehittäminen
- Flat rate 7 % kehittäminen

7.1 Käytettävissä olevat palkkakustannusten ilmoitustavat (mikäli kustannusmalli sallii)

- Palkkojen yksikkökustannukset

Palkkakustannusten korvausten perusteet on esitetty oheisesta linkistä avautuvassa asiakirjassa (Palkkakustannusten vakiosivukuluprosentin vahvistaminen ja mukauttamismenetelmän kuvaus)

7.2 Käytettävissä olevat matkakustannusten ilmoitustavat (mikäli kustannusmalli sallii)

- Matkakustannusten yksikkökustannukset

Matkakustannusten yksikkökustannusten korvausten perusteet on esitetty oheisesta linkistä avautuvassa asiakirjassa (Matkakustannusten yksikkökustannusten vahvistaminen ja mukauttamismenetelmän kuvaus)

8 Erityistavoitekohtaiset valintaperusteet

- Toimintalinja 2 Hiilineutraali Suomi

Erityistavoite 2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Valintaperusteet

- Hanke tukee hiilineutraalien ratkaisujen tai toimintamallien kehittämistä
- Hanke edistää energiatehokkuutta koskevaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä
- Hanke edistää uusiutuviin energialähteisiin tai energiatuotannon monipuolistamiseen liittyvää ja energiatehokkuutta lisäävää tutkimus- ja kehitystyötä
- Hanke edistää hiilineutraaliin talouteen liittyvien uusien energia- ja materiaalitehokkuutta parantavien toimintatapojen, teknologioiden ja ratkaisujen soveltamista yrityksissä

- Hanke tukee pk-yritysten kestäväää kasvua ja uudistumista
- Hanke tukee sukupuolten tasa-arvoa
- Hanke tukee EU:n perusoikeuskirjan periaatteita ml. yhdenvertaisuutta, syrjimättömyyttä ja esteettömyyttä
- Hanke tukee kestävään kehityksen periaatteita ja unionin ympäristöpolitiikkaa
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa
- Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa (erityisesti älykkään erikoistumisen strategia) tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin. Hanke toteuttaa Itä- ja Pohjois-Suomen älykkään erikoistumisen strategian painopistettä 1: Puhtaat ratkaisut

Erytavoite 2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

Valintaperusteet

- Hanke tukee kiertotalouteen ja korkean jalostusasteen biotalouteen, cleantechiin tai hiilenkiertoon liittyvää TKI-toimintaa
- Hankkeessa kehitetään älykästä materiaalien hallintaa ja hillitään jätteiden syntyä
- Hankkeella kehitetään luonnonvara-alan kestävyyttä ja nostetaan luonnonvarojen ja teollisuuden sivutuotteiden jalostusastetta
- Hanke tukee pk-yritysten kestäväää kasvua ja uudistumista
- Hankkeessa kehitetään ekosysteemejä, osaamiskeskittymiä ja verkostoja sekä tuetaan muita yhteistyömuotoja, joihin voi osallistua myös suuria yrityksiä
- Hanke tukee sukupuolten tasa-arvoa
- Hanke tukee EU:n perusoikeuskirjan periaatteita ml. yhdenvertaisuutta, syrjimättömyyttä ja esteettömyyttä
- Hanke tukee kestävään kehityksen periaatteita ja unionin ympäristöpolitiikkaa
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa
- Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa (erityisesti älykkään erikoistumisen strategia) tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin Hanke toteuttaa Itä- ja Pohjois-Suomen älykkään erikoistumisen strategian painopistettä 1: Puhtaat ratkaisut

8.1 Hankehakua varten varatun tuen kokonaismäärä

300 000 euroa jokaisessa Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnan liitossa, yhteensä 2,1 miljoonaa euroa.

9 Lisätiedot

- Hakemuksen liitteitä:
- Ryhmähankkeen yhteistyösopimus
- Mikäli arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi, verohallinnolta saatu tai muu riittävä selvitys asiasta.
- Yritysten ja muiden kumppaneiden osallistumissitoumukset

Itä ja Pohjois-Suomen älykkään erikoistumisen strategia (TÄHÄN LINKKI)

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 ohjelma-asiakirja (TÄHÄN LINKKI)

Muita hakuun liittyviä yleisiä ohjeita löytyy: www.rakennerahastot.fi

Hankkeiden valmisteluvaiheessa suosittelemme olemaan yhteydessä jokaiseen maakunnan liittoon, jonka alueelta hankkeessa on osatoteuttajia. Yhteyshenkilöt ovat seuraavat: